Oświadczenie złożone
przez senator Ewę Monikę Kaliszuk
na 52. posiedzeniu Senatu
w dniu 19 lutego 2026 r.

Oświadczenie skierowane do minister edukacji Barbary Nowackiej

Szanowna Pani Ministro!

W związku z wejściem w życie z dniem 1 września 2025 r. przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w brzmieniu nadanym nowelizacją wprowadzającą art. 63 ust. 21a–21c, przewidujących możliwość przedłużenia powierzenia stanowiska dyrektora szkoły na kolejną kadencję bez przeprowadzania konkursu, w praktyce funkcjonowania szkół oraz jednostek samorządu terytorialnego ujawniły się istotne wątpliwości interpretacyjne. Wątpliwości te nie wynikają z dotychczasowego stanu prawnego, lecz są bezpośrednim następstwem nowych rozwiązań legislacyjnych, które – mimo deklarowanego celu zwiększenia stabilności zarządzania szkołami oraz ograniczenia liczby postępowań konkursowych – nie zostały opatrzone jednoznacznymi przepisami przejściowymi ani oficjalnymi wyjaśnieniami interpretacyjnymi. Brak jednoznacznych wskazówek co do sposobu stosowania nowych regulacji powoduje, że adresaci normy prawnej – dyrektorzy szkół, organy prowadzące oraz organy nadzoru pedagogicznego – w różny sposób interpretują zakres i skutki wprowadzonych przepisów. W konsekwencji prowadzi to do niejednolitej praktyki w skali kraju, zwiększonego ryzyka sporów prawnych oraz poczucia niepewności co do dalszego funkcjonowania kadry kierowniczej w szkołach.

1. Wątpliwości dotyczące limitu 10 lat szkolnych.

Najpoważniejsze kontrowersje budzi sposób rozumienia limitu 10 lat szkolnych, o którym mowa w art. 63 ust. 21a ustawy – Prawo oświatowe. Przepis ten posługuje się pojęciem „łącznego okresu powierzenia stanowiska dyrektora szkoły", ale nie precyzuje wprost, czy do tego okresu należy wliczać również kadencje pełnione przed dniem wejścia w życie nowych przepisów, niezależnie od trybu ich uzyskania.

W praktyce pojawiają się rozbieżne interpretacje, zgodnie z którymi limit 10 lat szkolnych miałby dotyczyć wyłącznie okresów przypadających po wejściu w życie nowelizacji bądź też obejmować wszystkie dotychczasowe okresy pełnienia funkcji dyrektora danej szkoły przez tę samą osobę, w tym również kadencje sprzed 1 września 2025 r.

Rozbieżność ta ma szczególnie istotne znaczenie dla dyrektorów wieloletnich, którzy obejmowali stanowisko dyrektora na podstawie wcześniejszych regulacji prawnych, nieprzewidujących żadnych limitów czasowych. Brak jednoznacznego stanowiska w tej kwestii rodzi obawy, zarówno po stronie dyrektorów, jak i organów prowadzących, co do legalności podejmowanych decyzji.

2. Charakter i skutki opinii wymaganych w procedurze przedłużenia.

Kolejną sferą wątpliwości jest charakter prawny opinii wymaganych w procedurze przedłużenia powierzenia stanowiska dyrektora szkoły. O ile przepisy jednoznacznie wskazują, że pozytywna opinia organu sprawującego nadzór pedagogiczny stanowi warunek konieczny przedłużenia kadencji, o tyle brak jasności co do skutków niepodjęcia uchwały przez radę pedagogiczną lub radę szkoły, opóźnień w wydaniu opinii przez poszczególne organy czy ewentualnego braku stanowiska tych organów w przewidzianym terminie.

W orzecznictwie sądów administracyjnych pojawiają się rozbieżne poglądy co do dopuszczalności stosowania konstrukcji tzw. milczącej zgody, co w praktyce potęguje niepewność organów prowadzących przy podejmowaniu decyzji o przedłużeniu powierzenia stanowiska dyrektora szkoły.

3. Brak jednolitych wytycznych i ryzyko nierównego traktowania.

Należy również zauważyć, że przedłużenie powierzenia stanowiska dyrektora szkoły bez konkursu ma charakter fakultatywny i stanowi uprawnienie organu prowadzącego, a nie roszczenie dyrektora. Brak jednolitych kryteriów merytorycznych oceny dyrektorów oraz brak oficjalnych wyjaśnień ministra edukacji w zakresie stosowania nowych przepisów prowadzą do obaw o nierówne traktowanie dyrektorów w różnych jednostkach samorządu terytorialnego oraz do osłabienia poczucia stabilności prawa. Wskazane wątpliwości mają charakter systemowy i dotyczą znacznej liczby szkół oraz placówek oświatowych w całym kraju. W interesie stabilności systemu oświaty, a także w celu realizacji konstytucyjnej zasady zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa zasadne jest zajęcie przez ministra edukacji jednoznacznego stanowiska w tej sprawie.

W związku z tym uprzejmie proszę o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania.

1. Czy limit 10 lat szkolnych, o którym mowa w art. 63 ust. 21a ustawy – Prawo oświatowe, obejmuje łączny okres pełnienia funkcji dyrektora szkoły przez daną osobę, niezależnie od tego, czy okres ten przypadał przed, czy po dniu wejścia w życie nowelizacji, oraz niezależnie od trybu powierzenia stanowiska?

2. Czy w ocenie ministra edukacji dopuszczalne jest przedłużenie powierzenia stanowiska dyrektora szkoły bez przeprowadzania konkursu w sytuacji, gdy dana osoba pełniła już funkcję dyrektora tej szkoły przez okres 10 lat szkolnych lub dłużej?

3. Jakie skutki prawne, zdaniem ministra edukacji, wywołuje brak podjęcia uchwały przez radę pedagogiczną lub radę szkoły w procedurze przedłużenia powierzenia stanowiska dyrektora szkoły?

4. Czy brak wydania opinii przez którykolwiek z podmiotów wskazanych w art. 63 ust. 21b ustawy – Prawo oświatowe w przewidzianym terminie może być traktowany jako opinia pozytywna, czy też uniemożliwia to skuteczne zakończenie procedury przedłużenia kadencji dyrektora szkoły?

5. Czy minister edukacji planuje wydanie objaśnień prawnych, wytycznych lub innej formy oficjalnej interpretacji przepisów art. 63 ust. 2la–21c ustawy – Prawo oświatowe w celu zapewnienia jednolitej praktyki ich stosowania w skali kraju?

Ewa Monika Kaliszuk
senator RP